

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ



شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم  
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران  
معاونت پژوهش

عنوان :

## رابطه عصمت با ولایت از منظر قرآن و روايات

استاد راهنما :

حجت الاسلام والملسمین جواد پور روسایی

استاد مشاور :

حجت الاسلام والملسمین عبدالرسول حسینیزاده

نگارنده :

صغری همت

سال تدوین: ۱۳۹۳

### **تحمیدیه:**

حمد و سپاس خدایی را که به قلم سوگند یاد کرد و نوشتن را به انسان آموخت. همچنین او را در مسیر هدایت و بندگی یاری نمود. خدایی که با اعطای قدرت درک و تعقل به انسان، به او کمک کرد تا بتواند بهره‌هایی معنوی از زندگی تحصیل و برای نیازهای فطری خود پاسخی بجويد.

## **تقدیم :**

این اثر ناچیز را به ولی‌امر مسلمین جهان، حضرت آیة اللہ خامنه‌ای، نائب بر حق امام زمان  
تقدیم می‌نمایم.

## **تقدیر و تشکر :**

برخود لازم می‌دانم که از پدر و مادرم، که در تربیت دینی‌ام زحمات زیادی کشیده و مرا با قرآن و اهل بیت آشنا کرده‌اند و نیز همسر فداکارم که همواره با از خود گذشتگی، یار و مددکار من بوده است؛ تشکر و قدردانی نمایم. همچنین از زحمات شورای عالی مدیریت حوزه‌ی علمیه و تمام استادی خود به ویژه استاد ارجمند، جناب آقای حجت‌الاسلام و المسلمین جواد پورروستایی که با قبول عنوان استاد راهنمای، لطف بزرگی در حق بنده انجام دادند؛ تشکر و قدردانی نموده و نیز از استاد مشاور آقای حجت‌الاسلام و المسلمین عبدالرسول حسینی‌زاده تقدیر و تشکر می‌نمایم. و از درگاه احادیث توفیقات روز افزون تمام کسانی که مرا در این مجموعه یاری کرده‌اند را مسئلت دارم.

٧٢. قرشی بنایی، علی اکبر، *قاموس قرآن*، جلد ٨، چاپ ششم، تهران، دارالکتب  
الاسلامیه، ١٤١٢
٧٣. قزوینی، ملا خلیل بن غازی، *صفافی در شرح کافی*، محقق محمد حسین درایتی و  
حمدی احمدی جلفایی، جلد ١، چاپ اول، قم، انتشارات دارالحدیث، ١٣٨٧
٧٤. قمی، علی بن ابراهیم، *تفسیر قمی*، جلد ٢، چاپ چهارم، تحقیق از سید طیب موسوی  
جزایری، قم، دارالکتاب، ١٣٦٧
٧٥. قمی مشهدی، محمد بن محمددرضا، *تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب*، تحقیق حسین  
درگاهی، جلد ١١ و ٣، چاپ اول، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت ارشاد اسلامی، ١٣٦٨
٧٦. کنگره‌ی امام خمینی و اندیشه‌ی حکومت اسلامی، *امام خمینی و حکومت اسلامی*،  
چاپ اول، تهران: مؤسسه‌ی تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ١٣٧٨
٧٧. کیخا، نجمه، *عدالت اجتماعی*، چاپ اول، تهران، انتشارات کانون اندیشه جوان،  
١٣٨٩
٧٨. کلینی، محمد بن یعقوب، *أصول کافی*، مترجم سید جواد مصطفوی، چاپ اول،  
تهران: نشر کتاب فروشی علمیه اسلامیه، ١٣٦٩
٧٩. کلینی، محمد بن یعقوب، *الکافی*، محقق / مصحح: علی اکبر غفاری و محمد  
آخوندی، چاپ چهارم، تهران، نشردارالکتب الإسلامية، ١٤٠٧
٨٠. کلینی، محمد بن یعقوب، *گزیده کافی*، مترجم محمد باقر بهبودی، چاپ اول، تهران:  
مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، ١٣٦٣
٨١. گنجی، حسین، *امام شناسی*، چاپ اول، قم، انتشارات آشیانه‌ی مهر، ١٣٩٠
٨٢. مترجمان، ترجمه مجمع البيان فی تفسیر القرآن، تحقیق از رضا ستوده، جلد ١٥-١٠ -  
٤، چاپ اول، تهران، انتشارات فراهانی، ١٣٦٠
٨٣. مجلسی، محمد باقر، *احتجاجات*، (ترجمه جلد ٩ بحار الأنوار)، مترجم موسی خسروی،  
ج ٢، چاپ اول، تهران، نشر اسلامیه، ١٣٧٩
٨٤. ———، *بحار الأنوار*، (ترجمه جلد ٦٧ و ٦٨) مترجم ابوالحسن موسوی  
همدانی، چاپ اول، تهران، کتابخانه‌ی مسجد ولی‌عصر، ١٣٦٤
٨٥. ———، شیعه در پیشگاه قرآن و اهل بیت علیهم السلام، مترجم علی  
تهرانی، چاپ اول، تهران، نشر کتابخانه‌ی مسجد ولی‌عصر، ١٣٩٧

٨٦. -----، بحار الأنوار، چاپ دوم، بيروت، انتشارات دار إحياء التراث العربي، ١٤٠٣
٨٧. -----، بخش امامت، (ترجمه جلد ٢٣ تا ٢٧ بحار الأنوار)، مترجم موسى خسروی، ج ١، چاپ دوم، تهران، نشر اسلامیه، ١٣٦٣
٨٨. -----، روضة المتقين فی شرح من لا يحضره الفقيه، جلد ٦، چاپ دوم، قم، ناشر مؤسسه فرهنگی اسلامی کوشانپور، ١٤٠٦
٨٩. -----، حق اليقين در اصول و فروع اعتقادات، چاپ دوم، اصفهان، انتشارات کانون پژوهش، ١٣٨١
٩٠. محقق، فاطمه، عصمت از دیدگاه شیعه و اهل سنت، چاپ اول، قم، انتشارات آشیانه‌ی مهر، ١٣٩١
٩١. محمدی ری شهری، محمد، فلسفه‌ی امامت و رهبری، چاپ پنجم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ١٣٦٨، مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه، ١٣٩٠
٩٢. مصباح یزدی، محمدتقی، اخلاق در قرآن، جلد ١-٣، چاپ سوم، قم، انتشارات مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ١٣٨٩
٩٣. -----، آموزش عقاید، چاپ اول، قم، چاپ و نشر بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی، ١٣٧٧
٩٤. -----، راه و راهنمایی معارف قرآن ٤ و ٥، چاپ ٧، قم، انتشارات مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ١٣٩١
٩٥. -----، نگاهی گذرا به نظریه‌ی ولایت فقیه، چاپ پنجم، قم، انتشارات مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ١٣٨١
٩٦. مطهری، مرتضی، آشنایی با علوم اسلامی، چاپ سوم، قم، انتشارات صدراء، ١٣٦٦
٩٧. -----، اسلام و نیازهای زمان، جلد ١، چاپ ٢٣، قم، انتشارات صدراء، ١٣٨٤
٩٨. -----، امامت و رهبری، چاپ ٤١، قم، انتشارات صدراء، ١٣٨٨
٩٩. -----، چاپ شانزدهم، قم، انتشارات صدراء، ١٣٧٩
١٠٠. مظفر نجفی، محمد حسن، دلائل الصدق لنهج الحق، چاپ اول، قم، نشر مؤسسه‌ی آل‌البیت، ١٤٢٢

١٠١. مظفر، محمد رضا، *عقاید الامامیه*، چاپ دوم، قم، نشردار الغدیر، ١٤٢٨
١٠٢. مظفری، حیدر، *باز خوانی تحولات امامت*، چاپ اول، قم، انتشارات آشیانه‌ی مهر، ١٣٩٠
١٠٣. معرفت، محمد هادی، *تنزیه آدم تا خاتم*، چاپ اول، تهران، انتشارات مبین اندیشه، ١٣٨٩
١٠٤. -----، *ولايت فقيه*، چاپ سوم، قم، انتشارات ذوى القربى، ١٣٨٧
١٠٥. مفید، محمد بن محمد، *النکت الإعتقادیة و رسائل اختری*، محقق رضا مختاری، چاپ دوم، چاپ کنگره هزارمین سالگرد رحلت شیخ مفید، بیروت - لبنان، نشر دار المفید، ١٤١٤
١٠٦. -----، *المقنعة*، چاپ اول، قم، انتشارات کنگره‌ی جهانی هزاره‌ی شیخ مفید، ١٤١٣
١٠٧. مکارم شیرازی و همکاران، ناصر، *پیام قرآن*، جلد ٩-١٠، چاپ چهارم، تهران، انتشارات دار الكتب الاسلامیه، ١٣٧٧
١٠٨. مکارم شیرازی، ناصر، *آیات ولايت در قرآن*، چاپ اول، انتشارات نسل جوان، ١٣٨١
١٠٩. -----، *تفسیر نمونه*، جلد ٢-٧، چاپ اول، تهران، نشر دار الكتب الإسلامية، ١٣٧٤
١١٠. موسوی همدانی، سید محمد باقر، *ترجمه تفسیر المیزان*، جلد ٢٥ تا ١، چاپ پنجم، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه، ١٣٧٤
١١١. نجفی، محمد حسن، *جوهر الكلام*، ج ٤٠، چاپ سوم، تهران، ناشر دار الكتب الاسلامیه، ١٣٦٢
١١٢. نصرتی، علی اصغر، *نظام سیاسی اسلام*، چاپ هشتم، قم، مرکز نشر هاجر، ١٣٩٠
١١٣. نمازی شاهروdi، علی، *اثبات ولايت*، چاپ اول، مشهد، انتشارات نیک معارف، ١٣٧٥
١١٤. وزیری، مجید، *حقوق متقابل کودک و ولی در اسلام*، چاپ دوم، تهران، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ١٣٨٧
١١٥. هاشمی خویی، میرزا حبیب الله، *منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة* مترجم حسن زاده‌ی آملی و محمد باقر کمره‌ای، ج ٩، چاپ چهارم، تهران، نشر مکتبه‌ی اسلامیه، ١٤٠٠

۱۱۶. هاشمی شهیدی، سید اسدالله، *امامت و خلافت*، جلد ۱، چاپ اول، قم، انتشارات اکرام، ۱۳۹۱
۱۱۷. هرندی، محی الدین فاضل، *ترجمه و شرح مکاسب*، ج ۹، چاپ سوم، قم، مؤسسه بوستان کتاب
۱۱۸. هلالی، سلیم بن قیس، *أسرار آل محمد(عليهم السلام)*، مترجم اسماعیل انصاری زنجانی خوئینی، چاپ اول، قم، نشر الهادی، ۱۴۱۶
۱۱۹. یوسفیان، حسن، *پرسمان عصمت*، چاپ اول، قم، انتشارات اسلامی مرکز مدیریت حوزه علمیه، ۱۳۸۰

### مقالات:

۱. ابراهیم زاده آملی، نبی الله، "نظریه ولایت فقیه در اندیشه امام خمینی"، چاپ اول، قم، مؤسسه‌ی تنظیم و نشر آثار امام خمینی، زمستان ۱۳۷۸
۲. پرسش و پاسخ، "آیا می‌توان ولایت فقیه را معصوم دانست"، سایت پرسجو، ۱۳۸۸/۱۱/۱۴
۳. جعفر پیشه، مصطفی، "مفهوم ولایت فقهی"، مجله‌ی حکومت اسلامی، ش ۹، پاییز ۷۷
۴. صابری همدانی، احمد، " ولایت فقیه و نقش خبرگان در آن" ، ویژه‌ی اندیشه و فقه سیاسی اسلام، سال دوم، شماره‌ی دوم، ۱۳۷۶
۵. صافی، لطف الله، "ضرورت حکومت یا ولایق فقها در عصر غیبت" ، سال دوم، شماره‌ی دوم، ۱۳۷۶
۶. نبی الله، ابراهیم زاده آملی، "نظریه ولایت فقیه در اندیشه امام خمینی"، چاپ اول، قم، مؤسسه‌ی تنظیم و نشر آثار امام خمینی، زمستان ۱۳۷۸
۷. نصر اصفهانی، علی، " بررسی تطبیقی اندیشه امام خمینی در فقه سیاسی معاصر شیعه" ، چاپ اول، قم، مؤسسه‌ی تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۸
۸. مؤمن، محمد، "عدالت، شرط ولایت" ، مجله‌ی انتظار، شماره ۱۳، ۱۳۸۳، ۸

۹. مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره ، فلسفه سیاست، قم، ، درج شده در لوح  
بشرده پرسمان، اداره مشاوره نهاد رهبری، کد: ۱۰۰۱۰۶۳۷/۴